

ภาพเครื่องหมายส่วนราชการ กรมพลศึกษา

เริ่มต้นจากวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการประกาศพระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ เป็น กรมพลศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลบังคับใช้นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ จึงได้มีชื่อส่วนราชการว่า “กรมพลศึกษา” ประกาศเป็นส่วนราชการของประเทศไทยอีกครั้ง กรมพลศึกษายุคใหม่มีนโยบายและแนวทางส่งเสริมและพัฒนากิจการพลศึกษา สุขภาพ การกีฬานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และการพัฒนาบุคลากรสาขาที่เกี่ยวข้อง

กรมพลศึกษา ในการนำของนายสมบัติ ครุพันธ์ อธิบดีกรมพลศึกษาในขณะนั้น ได้เห็นความสำคัญของการตราภาพเครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงมอบกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ร่วมกับศูนย์ข้อมูลข่าวสารและจัดการความรู้ดำเนินการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูล พบว่าตั้งแต่อดีตสมัยเป็นกรมพลศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่มีการประกาศตราภาพเครื่องหมายราชการ กรมพลศึกษา ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดภาพเครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ หรือแม้กระทั่งสมัยสังกัดกระทรวงธรรมการก็มีเพียงตราประจำตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษาเท่านั้น กรมพลศึกษา จึงได้นำรูปแบบพระพลบดี ประทับบนช้างเอราวัณที่ประดิษฐานอยู่หน้าสนามศุภชลาศัยตั้งแต่ก่อสร้างสนามเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นแบบในการดำเนินการ ซึ่งโดยดั้งเดิมดังกล่าวได้รับการออกแบบจากศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้บุกเบิกงานทางด้านศิลปะ และร่วมก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรม ซึ่งต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร





จากการกลับคืนมาของชื่อกรมพลศึกษา และการกิจใหม่ ที่ต้องการให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีความสง่างาม รูปองค์พระพลบดี จึงเห็นภาพของสัดส่วน กล้ามเนื้อที่ชัดเจน งดงาม ในส่วนของช่อชัยพฤกษ์สีเขียว มีดอกเป็นสีเหลืองทอง แสดงถึงการเป็นหน่วยงานของราชการ ดอกชัยพฤกษ์เป็นสีเหลืองทอง ตามรูปแบบของ เครื่องหมายข้าราชการ ที่ใช้ประดับบำเหน็จข้าราชการ

จากการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูล ประวัติความเป็นมา กรมพลศึกษา จึงเห็น ความเหมาะสมของภาพเครื่องหมายราชการของกรมพลศึกษา และความหมายว่ารูปองค์พระพลบดี หมายถึง เทพเจ้าผู้ เป็นใหญ่ แสดงถึงปัญญาอันแหลมคมในการเอาชนะอุปสรรค ขจัดปัญหา และความไม่ดี ประทับบนช้างเอราวัณ ซึ่งเป็น พาหนะประจำของพระอินทร์ยืนอยู่บนก้อนเมฆ พระหัตถ์ขวาถือวชิราวุธ อาวุธประจำองค์พระอินทร์ แสดงถึงความเหนือ สิ่งบกพร่องทั้งปวง ความรู้ในสัจธรรม ความเป็นมงคลและศักดิ์สิทธิ์ พระหัตถ์ซ้ายถือพระขรรค์ อาวุธของเทพผู้ทรง บุญญาธิการ เปรียบดังปัญญาบารมี มีช่อชัยพฤกษ์ชูกิ่งใบและดอกทับซ้อนโอปรองรับด้านล่างช้ายและขวาองค์พระพลบดี เป็นเครื่องหมายแสดงการมีโชคชัย ความมีชัยชนะต่ออุปสรรคทั้งปวง ด้านล่างมีอักษรแนวตรงภาษาไทย “กรมพลศึกษา” และภาษาอังกฤษ ว่า “Department of Physical Education”



กรมพลศึกษา



Department of Physical Education

การใช้อักษรย่อ จะใช้ “ กพล ”ในภาษาไทย และ DPE ในภาษาอังกฤษ

มีภาพอธิบายประกอบต่างๆ ดังนี้



กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ความเห็นชอบภาพเครื่องหมายราชการของกรมพลศึกษา เสนอสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี (สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์) ตรวจสอบแล้ว กรมพลศึกษาส่งภาพเครื่องหมายราชการให้ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ตรวจสอบเพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนของการ ใช้ภาพเครื่องหมายราชการกับหน่วยงานอื่นๆ หน่วยงานทั้ง ๒ ให้ความเห็นชอบกับภาพเครื่องหมายของกรมพลศึกษา สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จึงได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดภาพเครื่องหมายราชการ กรมพลศึกษา ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการพุทธศักราช ๒๔๘๒ และในวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้ลงนามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดภาพเครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา พุทธศักราช ๒๕๕๒ (ฉบับที่ ๒๕๕) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๔๗ ง หน้า ๓๔ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ความสวยงามของภาพเครื่องหมายราชการ กรมพลศึกษา จะปรากฏต่อสายตาของคนทั่วไปที่ แสดงถึงความเข้มแข็ง ทรงพลัง อำนาจ และความมีชัยชนะ สืบไป